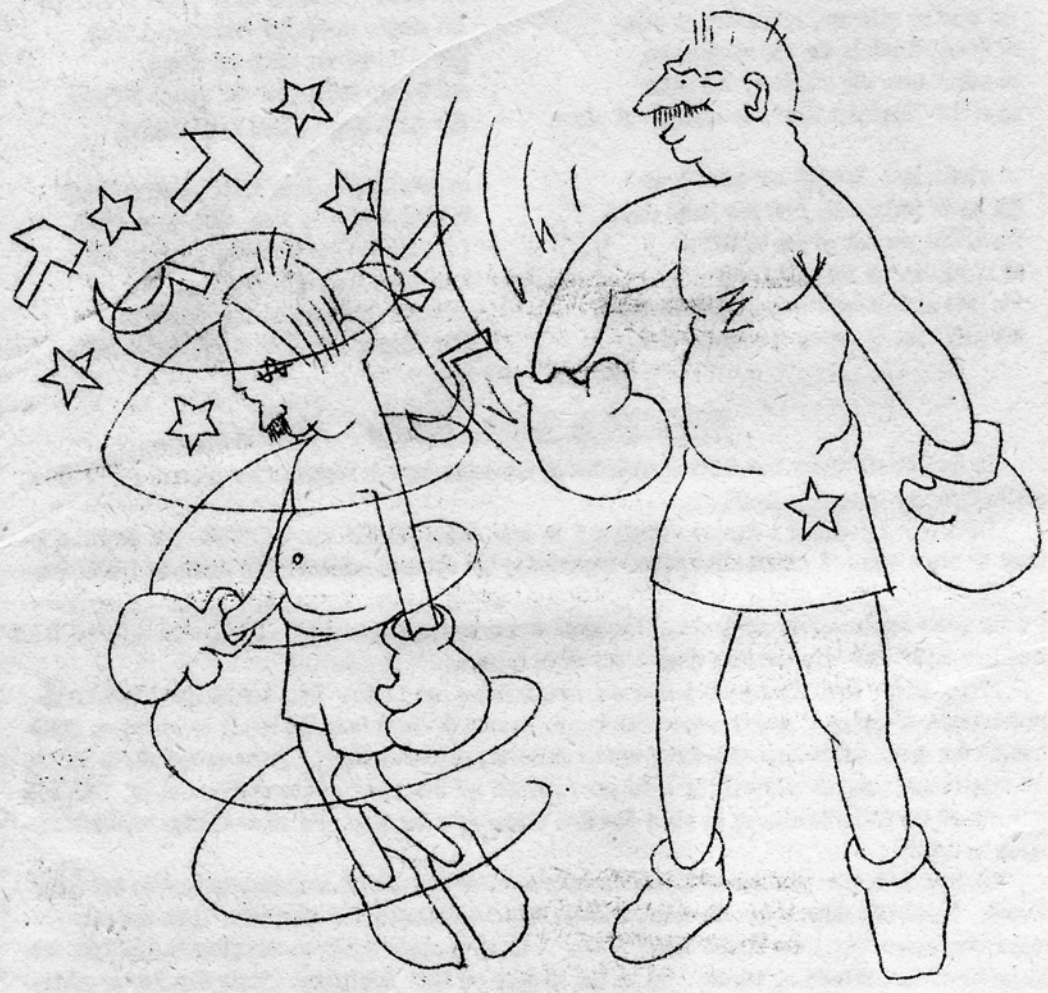

"Aftenposten" 24. august 1943: Tyske militære sakkyndige karakteriserer kampene i Karkow-avsnittet som "hvirvelslag" eller "snurrebasslag" for å bruke et ennå nyere uttrykk. - Ovenstående tegning illustrerer vår oppfatning av "SNURREBASSLAGET" på østfronten.

GUNNAR EILIFSEN IN MEMORIAM.

Se, liv og blod var blitt en billig vare,
og navnet "helt" forpaktet av en skare
med bånd og stjerner, ridderkors en masse.
Da åpnes fengslets dør mot morgenrøden,
en enkelt mann går stille ut til døden
og setter "Blut und Ehre", "Heldentod" på plass.

Et enkelt liv! Men det var mannens eget.
Han kunne frelst det, hvis han hadde veget
fra løftet som han ga som kandidat:
at aldri vidende han ville vike
fra rett og rettferd -- da de bød ham svike
sin plikt som tjener av den norske stat.

Soldaten kjemper som et ledd i rekken,
og "drill", kommando fører gjennom skrekken
til mangen "heltedåd" med sverd i hånd.
Han måtte gå den tunge vei alene,
med bundne hender, da det gjaldt å tjene
for siste gang et land i fiendebånd.

En enkelt mann, hvis siste gjerning hever
ham til et høy're plan, hans minne lever.
I ildskrift står hans navn i nød og natt.
Vi bøyer nakken under slavebøylen
og ser en bedre tid: På æressøylen
blir "Gunnar Eilifsen" i gullskrift satt.

vvv vVv vvv

KRIGSTRETTHET OG FREDSURO I FINNLAND.

33 framstående finner har sendt presidenten en skrivelse hvor de krever at han snarest mulig må skaffe Finnland "fred og frihet".

Stemningen i Finnland i dag kan uttrykkes i to ord: KRIGSTRETTHET og FREDSURO. Det første symptomet er neppe nytt. I større eller mindre utstrekning har det vært merkbart helt siden de finske tropper gjorde holdt ved de grenser de nå står. Det siste derimot, uroen for krigsutviklingen og usikkerheten for under hvilke maktkonstellasjoner Finnlands framtidige grenser kommer til å trekkes opp, har trådt tydligere og klarere fram for hver måned i det siste halve år.

Offisielt har ikke situasjonen i Finnland forandret seg noe i denne tid. Landet har fremdeles våpenbrorskap med Tyskland, armeen holder vakt ved de grenser de nådde fram til for 1½ år siden, og innad foregår den samme uavlatelige kamp for å nøytralisere krigstidens næringspolitiske og økonomiske følger. Men Finnland av i dag er allikevel et annet enn Finnland for 2 år siden, da marskalken den 10. juli 1941 forkynte at "et fritt Karelen og et stort Finnland stiger fram for våre øyne av de mektige verdenshistoriske hendelser".

Finnland er heller ikke det samme som kommenterte tilslutningen til antikomminternpakten med følgende ord: "Tysklands seier betyr vår seier, likesom dets fall besegler vår skjebne". Slike markerte ytringer forekommer ikke i den finske debatt i dag. I løpet av siste halvår er den utenrikspolitiske diskusjon blitt forsiktigere og tausere. Nå er den så godt som helt forstummet. Statsrådet kommer riktignok nå og da med noen uttalelser,og erklæringer legges fram av forskjellige organisasjoner og partidager, men de ord som berører utenrikspolitikken er som oftest intetsigende og sterotype, og det eneste man kan kan lese mellom linjene er forsiktighet, nølen og usikkerhet. Drømmen og Storkarelen og Storfinnland omtales ikke lenger i pressen, og den felles skjebne med Tyskland framheves nå bare av de hel- og halvnazistiske sammenslutninger.

Det er tydelig at de siste militære hendelser, den russiske vinteroffensiven, de alliertes seier i Tunisia, okkupasjonen av Sicilia og den russiske sommeroffensiv, samt det uteblitte tyske sommerangrep i øst har skapt nye problemer for Finnland. - Når friherre von Born i sin tale på den svenske partidagen nylig sa at man bør "forberede seg på alle eventualiteter", ga han uttrykk for en oppfatning som er blitt mer og mer alminnelig i Finnland i den senere tid.

Den nye truende mulighet er at Tyskland taper krigen. Med uro ser den finske opinion denne eventualitet avtegne seg klarere og klarere i horisonten, og med ennå større uro spør man etter mulighetene for å nøytralisere en sådan eventualitets følger for Finnlands egen del. Finnlands stilling blir for hver dag mer og mer lik en druknende, som fortvilet griper etter et halmstrå. Men ikke engang disse synes å forekomme i tilstrekkelige mengder for å redde Finnland.

vvv vVv vvv

PROBLEMET TYSKLAND.

Den livlige diskusjon om Tyskland i hele den britiske presse, vidner om hvorledes det tyske problem stadig opptar den britiske almenhet og hvor overbevist briterne er blitt om nødvendigheten av å løse dette problem. Diskusjonen har naturligvis ikke ført til noen klar og endelig løsning, men den har fått et betydelig mer virkelighetsbetonet preg enn den hadde for 2-3 år siden. Den gang sto lord Vansittart, som utvilsomt er den fremste britiske Tysklands-kjenner, - med stor urett stemplet som en hater av det tyske folk - temmelig ensom i sin oppfatning av at Tyskland ikke bare måtte effektivt avvepnes, men de demokratiske statene måtte også påta seg byrden med å oppdra det tyske folk etter de demokratiske og vesterlandske idealer, da en ulykkelig historisk utvikling hadde hindret at tyskerne lærte å kjenne disse idealer for alvor, noe som har vært til stor skade både for Tyskland selv og for Europa.

Lord Vansittarts realistiske og helt illusjonsfrie syn på det tyske problem har satt sitt preg på den beslutning som ble fattet av det britiske arbeiderparti på en nylig avholdt årskongress, en beslutning som helt og holdent viser ekte britisk "commen sense". Den beslutning som arbeiderpartiet fattet med stor majoritet, gikk ut på at Tyskland må fullstendig avvepnes og den aggressive nasjonalismen undertrykkes. Kongressen var på det rene med at det finnes enkelte tyskere som har motsatt seg sin regjerings politikk, men at disse var meget fåtallige, og man mente at den nazistiske regjering umulig kunne ha ført den totale krig, dersom den ikke hadde hatt støtte av den overveiende del av det tyske folk. - Labour uttalte videre sin erkjennelse for alle tiltak til tyskernes "omvennelse", slik at det tyske folk "skal kunne spille sin rolle under opprettelsen av en demokratisk, fredelig og trygg verden".

Beslutningen ble imidlertid ikke foretatt en-stemmig og det var livlig meningsutveksling. En minoritet med arbeidsminister Ernest Bevin i spissen, motsatte seg energisk alle omfattende tiltak for en "omvennelse" av det tyske folk. Mr.Bevin og hans meningsfeller mener at når det nazistiske regimet bare er likvidert, så kommer tyskerne frivillig til å tilegne seg de demokratiske idealer og delta i arbeidet for å trygge verdensfreden. Disse synspunkter deles vel også av de tyske emigranter, selv om en lang og - både for tysker og ikke-tysker - dårlig erfaring i denne henseende viser at de ikke hører hjemme i virkelighetens verden. Meningsutvekslingen ved det britiske arbeiderpartis kongress tyder på at det fremdeles finnes plass for atskillig følelse i briternes syn på Tyskland. Det viser også at man i Storbritannia ikke riktig har oppfattet hva som virkelig foregår i de av Tyskland okkuperte land, og man forstår ikke der det tyske oppdragelsessystems ansvar for hva som nå skjer rundt i verden.

vvv vVv vvv

TYSK REGNEKUNST.

Den engelske skribent G.Borsky, har utgitt et skrift, hvis titel i oversettelse lyder: DEN STØRSTE SVINDEL I VERDEN, - HISTORIEN OM HVORDAN TYSKLAND BETALTE SIN KRIGSSKADESERSTATNING.

Av særlig interesse er Borskys oppgaver over hvordan skadeserstatningene ble betalt like etter krigen. Inntil gjennomførelsen av Dawes-planen tok til i 1924, ble det betalt omkring 1,7 milliarder gullmark kontant. Ellers var det spørsmål om naturalia-ytelser av forskjellige slag: Handelsskip, lokomotiver og jernbanevogner, kreatur og landbruksmaskiner, tyske stats- og privat-eiendommer, leveranser til de allierte tropper som okkuperte Rhin-provinsen, leveranser i form av stenkull og koks til Frankrike etc.

I denne forbindelse var det tyskerne byttet om den vanlige matematikk med en høyere politisk regnekunst. Sluttresultatet ble at Tyskland - for tiden fram til 1924 - påsto å ha erlagt betalinger på tilsammen 57 milliarder gullmark, mens de allierte i sin bokførsel ikke kunne få totalsummen høyere opp enn 10 milliarder. Tyskerne skrev seg altså tilgode 47 milliarder, som den annen part ikke kjenner noe til.

Dette er jo mildest talt merkelig, men ennå merkeligere er de detaljopplysninger om tyskernes regnemåte, som Borsky har kunnet legge fram: - Det viser seg at man på tysk side fant å ha rett til å regne sine egne tap ved avviklingen av krigen som betaling for den skade de selv hadde forvoldt, selv om fordringshaverne ikke hadde den ringeste fordel av disse. Derfor førte de f.eks. opp 1,3 milliarder gullmark for den erobrede krigsflåten, som var senket av sine egne besetninger ved Scapa Flow og som således ikke var kommet motstanderne til gode, - i hvert fall ikke som annet enn skrap, som med store omkostninger ble trukket opp fra havbunnen. - En ennå større post, nemlig 8½ milliard, ble ført opp for det krigsmateriell som havnet på skraphaugen ved avrustningen. Videre skrev de seg 3½ milliard til gode som tap ved omlegningen av krigsindustri til fredsproduksjon.

I forhold til dette er det mindre merkverdig at de debiterte seierherrene 1,2 milliarder gullmark for det arbeid som tyske krigsfanger hadde utført for deres regning.

Ser mange av de poster tyskerne førte opp temmelig tvilsomme ut, så manglet det heller ikke på oppsiktsvekkende prisansettelser i de poster begge parter ellers var enige om å ta med. De utleverte tyske handelsskip ble således anslått til en verdi av 0,7 milliarder av krigsskadekommisjonen, mens de tyske eksperter kom til 3,4 milliarder. Men da den tyske stat skulle godtgjøre rederne - altså de egentlige eiere - kunne den ikke komme til at disse skip var verd mer enn 0,6 milliarder. - På samme måte var det med stenkullgrubene i Saar, som var den preussiske stats eiendom og skulle tas med etter fredsbestemmelsene. Kommåsjonen kom her til en verdi av 0,3 milliarder, mens tyskerne holdt på mer enn det tredobbelte, nemlig 1 milliard gullmark. Imidlertid kjøpte tyskerne grubene tilbake etter folkeavstemningen i 1935, og den pris de da selv betalte var 0,14 milliarder gullmark, omregnet etter dagjeldende kurs, d.v.s. mindre enn halvdelen av krigsskadekommisjonens verdiansettelse og omtrent syvendeparten av den verdi tyskerne selv tidligere hadde stipulert.

Tysklands finanspolitikk etter krigen og i mellomkrigsårene utmerker seg ved sjongleringskunster av den art man i ordnede samfunn kaller SVINDEL. - Måtte seierherrene denne gang forstå at tyskere er tyskere, og de må behandles som tyskere.

vvv vVv vvv

DEN NORSKE REGJERING OG HJEMMEFRONTEN.

I "Svenska Dagbladet" fant vi for en tid siden et telegram fra bladets New York korrespondent som meddelte at stortingspresident Hambros sønn, Cato Hambro, var ankommet til U.S.A. og hadde hatt et intervju med "New York Times". Her het det blant annet: "Det er en enhetsfront i Norge, men man mener at regjeringen etter krigen bør overtas av dem som ble hjemme og ikke av eksilregjeringen. Kongen betraktes imidlertid som et symbol på enigheten og er ytterst populær."

Neste nummer av "Svenska Dagbladet" inneholdt følgende telegram: ""New York Times" versjon av intervjuet med Hambro og avisens ledende artikkel har vakt stor irritasjon i norske kretser her. Hambro selv forklarer i samtale med Svenska Dagbladets korrespondent at hans uttalelse er blitt misforstått på en måte som kunne gi et uriktig inntrykk av forholdet mellom det norske folk og regjeringen i London.

Den norske regjering i London har gjentatte ganger uttalt ønsket om å gå av etter krigen for å overlate ansvaret til menn som var blitt hjemme. "DENNE REGJERINGENS OFFISIELLE POLITIKK OG MIN FRAMSTILLING GJENSPEILER DERFOR IKKE PÅ NOEN MÅTE UENIGHET MELLOM REGJERINGEN OG DET FOLK DEN REPRESENTERER. JEG FRAMHOLDT UTRYKKELIG AT DET IKKE ER SPØRSMÅL OM ANNET ENN AT REGJERINGEN STÅR I KONTAKT MED HJEMMEFRONTEN. JEG FORKLARTE OGSÅ AT REGJERINGEN AVGJORT REPRESENTERER NORGES FOLK OG AT DET IKKE KAN RÅDE DEN MINSTE TVIL OM DET."

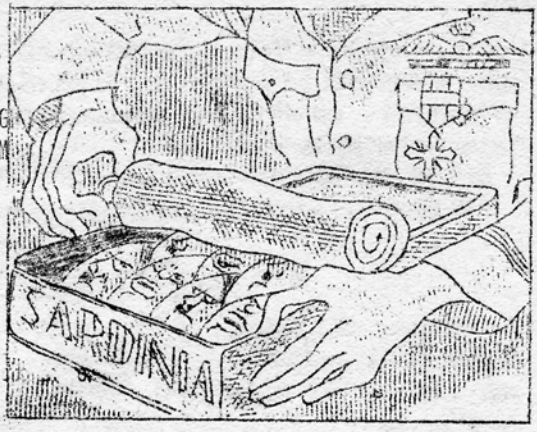

Hambro meddelte at det var intervjueren som satte inn ordet imidlertid i uttrykket "kongen betraktes imidlertid som et symbol på enigheten og er meget populær". Hambros beriktigelse blir imorgen offentliggjort i "New York Times", men det forandrer ikke det faktum at avisen i sin leder i samsvar med den linje en her følger til å gjøre et angrep på eksilregjeringen."

Denne beklagelige episode bør være en alvorlig påminnelse om at ikke enhver nordmann i øyeblikkets glede over lykkelig å være sluppet fra den ubehagelige situasjon som tvang ham til å forlate landet, må la seg forlede til å tro at han har forutsetninger for å uttale seg på hjemmefrontens vegne. I det hele kan det ikke understrekes sterkt nok at den forsiktighet i skrift og tale som bitter erfaring omsider har lært de fleste av oss, på ingen måte må glemmes hverken av oss her hjemme eller i og med at man passerer grensen. Vi har etterhånden sett så mange tragiske følger av løsmunnethet, at det nå burde være slutt med indiskresjonene. Det er en forbrytelse mot det norske folk så lenge landet er i krig.

Forøvrig vil vi på det sterkeste gi vår tilslutning til det herr Hambro jr. uttaler om regjeringen i sin beriktigelse. Den norske Regjering representerer det norske folk i dag like meget som før krigsutbruddet. Den er REGJERINGEN, betraktet som sådan og respektert som sådan av alle, unntatt en liten forrederklikk. - Hambro benytter i sin første uttalelse betegnelsen "eksilregjeringen". Ved siden av å være et tysk skjellsord har denne betegnelse fått en litt odiøs betydning på grunn av forhold som vår regjering ikke er ansvarlig for. I forbindelse med vår regjering er det overflødig å benytte denne betegnelse, for det er bare EN norsk regjering, DEN KONSTITUSJONELLE NORSKE REGJERING, utnevnt av Kongen, og av Stortinget for krigens varighet utstyrt med de fullmakter som situasjonen krever. På hjemmefronten hersker det bare en mening: at vår regjering til det ytterste loyalt har benyttet disse fullmakter til å fremme landets og det norske folks interesser.

vvv vVv vvv

NORGES FEMTE KOLONNE I VIRKSOMHET.

Norske patrioter i Aalesund brøt seg for kort tid siden inn i Nasjonal Samlings kretskontor i Aalesund og fikk tak i en stor del av arkivet. I de 3 år quislingene har sittet ved makten har vi sjelden fått bedre anledning til å se forrederne inn i deres avdekkede ansikt, så tydelig kunnet lese de ledende motiver, almene drivkrefter og instinkter.

Vi finner bunkevis av SVAR PÅ SKRIVELSE FRA DET TYSKE SIKKERHETSPOLITI. Fra hvert eneste blad griner oss i møte et overveldende bevismateriale for frivillig forrederi. Papirene viser et like genialt som farlig spionasjesystem, et usynlig nett av angivere med tråder spunnet over alt. Vi støter også på RENE ANGIVERIER, som gir forklaring på mange tilsynelatende uforklarlige fengslinger, avskjedigelser o. s.v. Vi fråtser i troløshet og råskap , og forakten i oss stiger etter hver som blottelsene viser seg.

Det er sjelden en får papirer av slik betydning lagt fram på bordet som i dette tilfelle fra Aalesund. Kretskontoret for Sunnmøre Lag av NS har vel neppe fått oppgaver av spesiell art framfor andre partikontorer? - Med ett slag og i dimensjoner som overtraff alle forventninger, har vi fått dokumentariske beviser som lar oss slå fast:

QUISLINGS "STATSBÆRENDE PARTI" ER IKKE ANNET ENN EN UNDERAVDELING AV DET TYSKE SIKKERHETSPOLITI!

Vi takker våre venner i Aalesund for godt utført arbeide.

vvv vVv vvv

KRIGSOVERSIKT PRIMO SEPTEMBER.

Krigen har nylig passert sin 4-årsdag og det er interessant å følge dens kurve. I 1939 ble Polen beseiret på mindre enn 3 uker. I 1940 ble Danmark, Norge, Holland, Belgia og Frankrike besatt på vel 2 mnd. I 1941 kom turen til Grekenland, Jugoslavia og store deler av Russland. I 1942 - ja, så sent som for et år siden - sto Rommel ved El Alamein og v.Bock i Stalingrad. Det er hendt meget siden den gang.-

MIDDELHAVET: Straks etter erobringen av Sicilia innskrenket operasjonene i Middelhavsområdet seg til omfattende bombetokter mot de italienske byer, dels for å påskynne den politiske utvikling, dels vel også for å forberede nye foretagender. Mulighetene for den videre militære utvikling i Middelhavsområdet var mange. En kunne tenke seg:

1. Besettelse av Sardinia og Korsika, enten som en isolert operasjon for ytterligere å sikre sjø- og luftherredømmet i Middelhavet, eller som forberedelse til invasjon av Syd-Frankrike eller Italias fastland.

2. Invasjon av Syd-Italia fra Sicilia. Kunne en ved en slik invasjon framtvinge Italias kapitulasjon, ville en samtidig løse den oppgaven som marinestrategisk står som den viktigste i Middelhavet, eliminering av den italienske flåte. Samtidig ville en få verdifulle flybaser for angrep mot Sydøst-Europa. Skulle derimot mot formodning Italia føre kampen videre med tyskerne, er det mindre sannsynlig at de allierte innlater seg på et kraft- og tids-spillende felttog nordover Appeninerhalvøya. Derimot kan det vel tenkes at de besetter Syd-Italia som et ledd i en tredje store mulighet, nemlig

3. Invasjon av Balkan.

Vurderingen av disse muligheter må skje under hensyntagen til den samlede krigssituasjon. Allikevel skal vi først betrakte forholdene i Middelhavet isolert. Det som i første rekke talte for nye allierte operasjoner i dette område, var de store stridsvante styrker som her sto oppmarsjert i gunstige strategiske stillinger. Fordelingen av disse styrker talte nærmest for en forskyvning av operasjonenes tyngdepunkt mot det indre Middelhav. Det kan nok tenkes en isolert besettelse av Sardinia og Korsika, men en fortsettelse av eventuelle operasjoner av denne art i retning av Syd-Frankrike, synes i øyeblikket mindre sannsynlig. Det er en anerkjent regel at angrepet bør rettes mot fiendens svakeste punkt og det kan neppe være tvil om at Italia representerte det svakeste ledd i "Festningen Europas" forsvar. Meget ville være vunnet - både politisk og militært - om dette land kunne tvinges ut av krigen. Vel er det så at Italia ikke byr noe gunstig oppmarsjområde mot hovedfienden Tyskland, men Italias kapitulasjon ville allikevel medføre store fordeler. Viktigere enn elimineringen av den italienske flåte og ervervelsen av flybaser er imidlertid at besettelsen av Syd-Italia i høy grad vil øke truselen mot Balkan, som da kom til å ligge mellom orientarmeen - oppmarsjert i Syria og på Cypern - og de alliertes armeer i det sentrale Middelhavsområde.

Det var således meget som talte for at fortsatte operasjoner mot Italia måtte bli det første skritt, og 3. september ble det da også meldt at de allierte med store styrker var gått i land i Syd-Italia, nærmere bestemt på "tåen" Calabria. Det er ennå for tidlig å si om dette er en operasjon med begrensede mål eller en stort anlagt invasjon, men det meldes at første fase er avsluttet med en fullstendig suksess. Invasjonsstyrkene har fått fast fot, og støttroppene går til offensiv i alle

framkommelige retninger. Aksetroppene gå i stilling i fjelltraktene i det indre av Calabria. Italienerne viser liten kamplyst, men tyskerne kjemper hårdnakket. En rekke italienske landsbyer og byer er allerede i de alliertes hender, deriblant Reggio di Calabria, San Giovanni, Melito, San Stefano og Palmi, og den 8. armee fortsetter stadig sin framrykning. Det er allerede tatt over 3.000 fanger.

Til fordel for en Balkaninvasjon har i første rekke vært anført den store orientarmee som står ferdig omkring det indre Middelhav, dernest fordelene ved den omfattende partisanvirksomhet, svekkelsen av okkupasjonsstyrkene p.gr.a. utviklingen i Italia og i det siste utviklingen på østfronten. En må imidlertid ikke overse at en Balkaninvasjon, - forutsatt at Tyrkia opprettholder sin nøytralitet - er forbundet med betydelige vanskeligheter. Kreta og øyene i Egeerhavet ligger foreløbig som en mektig hindring for landstigning på Balkan. - Etter den pågående besettelse av Syd-Italia kan imidlertid denne hindring omgås ved landgang på den dårlig beskyttede Adriaterhavskyst. - Men dertil kommer at Balkan under alle omstendigheter bare byr på lange, smale og sikkert "tornefulle" veier fram til nærmeste sentrale krigsskueplass - Donaubekkenet. Endelig vil om få uker de klimatiske forhold skape vanskeligheter for operasjonene på Balkan.

ØSTFRONTEN: Etter erobringen av Orel og Bjelgorod innledet russerne 6. august angrepet mot Karkow, "nøkkelen til Ukraina". Ved et voldsomt angrep nordøst for byen ble den tyske front brutt i 64 km.s bredde og en dyp kile presset sydvestover mot Poltava. Jernbaneforbindelsen nord- og nordvestover fra Karkow ble brutt, senere også jernbanen vestover mot Poltava. Da så et russisk framstøt syd for Karkow brøt jernbanen til Krim, sto bare linjen sydvestover mot Dnjepropetrovsk til tyskernes rådighet. Et voldsomt tysk motangrep nordvest for Karkow førte ikke til det ønskede resultat og etter snaue 3 ukers forsvar så tyskerne seg tvunget til å oppgi byen. - Kampene har imidlertid ikke vært innskrenket til Karkow-området. Med korte mellomrom har russerne satt i gang angrep på en rekke andre avsnitt av syd- og midtfronten. Voldsomst har kampene vært nord og syd for Brjansk, som ledd i et konsentrisk angrep mot denne nøkkelstilling. Etter å ha erobret jernbaneknutepunktet Karatsjev, 50 km. fra Brjansk, står russerne nå umiddelbart foran denne by. Lenger nord, i området vest for Vjasma, har russerne også satt inn store styrker på begge sider av autostradaen Moskva-Smolensk. I den siste tid har operasjonene vært særlig omfattende i dette avsnitt, tydeligvis med Smolensk som det operative mål. Russerne har også besatt Sumy og ved en lang kile mot nordvest har de brutt jernbanen Brjansk-Kiev, etter å ha besatt det viktige knutepunkt Konotop, som ligger der jernbanene Brjansk-Kiev og Kursk-Kiev løper sammen. Endelig har russerne satt i gang omfattende angrep på sydfronten, særlig ved Isjum i Donetsavsnittet langs elven Miius ned til Det Asovske Hav. Operasjonene førte ved månedsskiftet førte til erobringen av Taganrog, som har vært i tysk besittelse siden høsten 1941. Videre kjempes det allerede i Stalinos forsteder og de russiske armeer truer med å omgå Mariupol.

Siden russerne 5 august erobret Orel, har kampene på østfronten i første rekke stått om de to nøkkelstillinger på midtfronten Karkow og Brjansk. Her dreier det seg imidlertid ikke bare om erobringen av to viktige byer. Kampen står i virkeligheten om to flodlinjer, Donets- og Desnalinjene, som kan betraktes som forpoststillinger til Dnjeperlinjen. Med erobringen av Karkow er Donetslinjen gjennombrutt, mens Brjansk og Desnalinjen ennå holdes av tyskerne. Men allerede nå er det meget som tyder

på at tyskerne kan bli tvunget til å oppgi sine stillinger øst for Dnjepr under den pågående offensiv.

DEN ALMINNELIGE KRIGSSITUASJON: Vi skal ved denne anledning se bort fra Stillehavskrigen selv om denne naturlig nok på mange måter virker inn på krigen i Europa. Det er da nærliggende å ta sitt utgangspunkt i Russland som fremdeles er den viktigste krigsskueplass. Det er betegnende og forteller ikke så lite om den kraftforskyvning som det siste år har foregått mellom de to motstandere på østfronten, at bortsett fra et mislykket tysk forsøk ved Bjelgorod har sommerens operasjoner på østfronten helt vært preget av russisk initiativ. Den tyske hærledelse har valgt en forsiktig defensiv krigførsel. Alt tyder på at det nå ikke er hitler, men de erfarne generaler som bestemmer. Da det ble åpenbart at en russisk storoffensiv foresto, hadde den tyske hærledelse valget mellom to ytterligheter, enten å sette alt inn på å holde fronten som den var, eller å gå til en drastisk frontforkortning og falle tilbake på Dnjeprlinjen. Tyskerne har valgt en mellomvei, "det elastiske forsvar", retrett under seigest mulig forsvar uten å løpe risikoen på et nytt Stalingrad, i håpet om å kunne ta brodden av den russiske kjempeoffensiv før den 300 km. lange strekning til Dnjeprlinjen var tilbakelagt. Den russiske framgang var til å begynne med innskrenket til begrensede frontavsnitt, men etter erobringen av Karkow og Taganrog ser det ut til at størstedelen av syd- og midt-fronten er kommet i bevegelse. Med Karkow har tyskerne mistet et strategisk sentrum og hele deres front mellom Smolensk og Det Asovske Hav er nå truet, ganske særlig gjeller det deres høyre fløy. Hvis russerne ikke har tæret for sterkt på sine reserver, og de klimatiske forhold er gunstige ennå en tid, skulle russerne ha gode utsikter til å kaste tyskerne tilbake over Dnjepr, med frigjørelsen av størstedelen av Ukraina til følge. Den videre utvikling avhenger imidlertid også i høy grad av tyskernes muligheter for å overføre nye reserver til østfronten. Her vil utviklingen på de øvrige krigsskueplasser bli avgjørende. Det gjeller ikke bare å binne de tyske tropper i de okkuperte land, men også for vestmaktene å tvinge den tyske hærledelse til å sette inn sine strategiske reserver. For å oppnå dette strekker ikke operasjonene i Middelhavet til. De må suppleres med invasjon fra vest og for denne skulle forutsetningene nå snart være gunstigst mulig. 2/3 av de tyske armeer er jo bundet i svære kamper på østfronten, utviklingen i Italia og vasallenes vaklende holdning har nødvendiggjort overføring av nye tyske divisjoner til Italia og Balkan, det gjærer i alle okkuperte land, den tyske hjemmefront vakler og produksjons- og transportapparatet er betydelig svekket ved bombekrigen. Sist men ikke minst - ubåtkrigen synes å være under kontroll.

Alle disse faktorer taler for at tiden er moden for det store slag mot Tysklands hjerte. Spørsmålet er om de alliertes forberedelser er tilstrekkelig langt framskredne for et så gigantisk foretagende som invasjon over Kanalen. I en tidligere kronikk er det framholdt at russerne neppe ville sette i gang omfattende operasjoner i øst uten å føle seg trygge for at vestmaktenes forberedelser ville tillate omfattende operasjoner i vest når det gunstige tidspunkt var inne. Hvis denne antagelse er riktig, skulle vi snart kunne vente større begivenheter enn landstigningen på Italias "tå", men det må medgis at foreløbig er det lite som tyder på at slike begivenheter er umiddelbart forestående i vest.

vvv vVv vvv